

Feu l'exercici 1 i escolliu una de les dues opcions (A o B) de l'exercici 2.

Fotografia / cinematografia

Exercici 1 [3 punts]

Responen a les preguntes següents de manera concisa:

- 1.1. Si tenim a la càmera fotogràfica una obertura de diafragma de 5.6 i una velocitat d'obturació de 125, quina serà l'obertura de diafragma que correspondrà al doble de velocitat? [1 punt]
- 1.2. Quina és la característica principal d'una pel·lícula o d'un paper fotogràfics? [1 punt]
- 1.3. Quina és la unitat de mesura de la resolució d'una imatge digital? [1 punt]

Exercici 2 [7 punts]

OPCIÓ A

Llegiu el text següent, que parla del moviment fotogràfic anomenat *pictorialisme*, i observeu les imatges A, B i C, que us adjuntem a manera d'exemple.

Fotografia A: *Shadows*, Alvin Langdon Coburn, 1903.

Fotografia B: *Spring Showers*, Afred Stieglitz, 1901.

Fotografia C: *The Bridge*, Peter Henry Emerson, 1890.

La paraula *pictorialisme* deriva de les paraules angleses *pictorial photography*, de les quals *pictorial* prové de *picture*, que significa «imatge» o «quadre», i no «pintura», com es creu erròniament. Intentaven donar a conèixer la fotografia com una imatge més de l'art.

L'exposició de Viena de 1891 va oficialitzar la data del naixement del moviment i va posar en relleu un sistema nou de producció de la imatge fotogràfica i la renovació de l'estètica d'aquesta. El pictorialisme va renovar la qüestió de la relació entre la pintura i la fotografia, una relació de competència que va fer que la fotografia s'elevés al nivell de la pintura i reclamés el mateix prestigi que aquesta. Va tenir com a objectiu considerar la fotografia una de les belles arts. Els fotògrafs es van rebel·lar davant de la comercialització.

L'estètica del pictorialisme rebutjava allò real i disfressava la imatge, emmascarava l'origen de la fotografia deformant la imatge, que fingia autodestruir-se. Pel que fa als temes, els més utilitzats eren els populars de la tradició artística, encara que també plasmaven part de la vida al camp amb efectes de llum que no ens fan pas oblidar la seva preocupació d'ordre formal.

El fotògraf s'implicava en l'acte fotogràfic: personalitzava la mirada de l'objectiu utilitzant una tècnica d'allunyament que va fer famós el pictorialisme com el moviment o l'escola «del desenfocament». En les imatges els fotògrafs interposaven una successió de vel·ls, de pantalles, filtraven la realitat, la tamisaven, la transformaven en una imatge que s'allunyava d'allò «nítid». Aquestes pantalles podien ser naturals (humitat, pluja, boira, neu...) o artificials (pantalles, filtres, claroscurs i contrallums).

Les tècniques preferides pels pictorialistes eren les de tiratge (aquelles que permeten la intervenció manual, en què la imatge apareix quan es desposseeix de l'excedent de matèria que conté): el procés d'impressió a la goma bicromatada n'és un exemple. Aconseguien l'allunyament amb brotxades i pinzellades i utilitzant rascadors. Intentaven imitar composicions i efectes especials de la pintura, influïts per artistes com ara Turner, Degas, Monet i els japonesos.

Es considera que el pictorialisme va finalitzar com a moviment a la dècada de 1920, encara que no hi ha cap mena de dubte que va influir sobre molts fotògrafs i sobre l'obra d'aquests.

Paloma Castellanos, *Diccionario histórico de la fotografía*. Madrid, 1999

Observeu també les imatges annexes D, E, F, G, H i I, els autors de les quals pertanyien al grup fotogràfic anomenat *f/64*, que podria considerar-se oposat al moviment pictorialista.

Fotografia D: *Tin Roof*, Brett Weston, 1925.

Fotografia E: *Amaryllis*, Imogen Cunningham, 1933.

Fotografia F: *Hand and Ear*, Brett Weston, 1929.

Fotografia G: *Pepper no. 30*, Edward Weston, 1930.

Fotografia H: *Excusado*, Edward Weston, 1925.

Fotografia I: *Dune, Ocean*, Brett Weston, 1932.

Escriviu un text d'aproximació a les característiques formals del grup *f/64*.

Baseu el vostre text en l'anàlisi de les fotografies D, E, F, G, H i I, tenint en compte les referències d'oposició esmentades en el text anterior i que es poden observar en les fotografies A, B i C.

Utilitzeu la terminologia pròpia de la lectura d'imatges fotogràfiques.

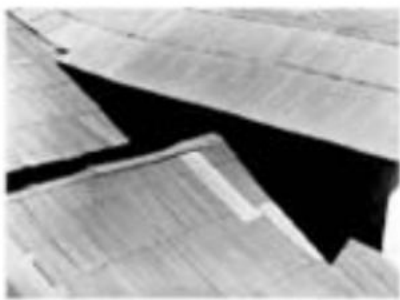
A

B

C

D

E

F

G

H

I

OPCIÓ B

Realitzeu els apartats següents:

a) Llegiu el text següent, que parla del moviment cinematogràfic anomenat *dogma*:

El 1995 quatre cineastes van signar un document que fixava les regles per a la creació d'un nou cinema. Estaven oberts a tothom que cregués en el seu renaixement. L'objectiu era contrarestar determinades tendències del cinema contemporani. Es tractava d'una acció de rescat.

El 1960 les pel·lícules es van maquillar excessivament. Des de llavors, l'ús de cosmètics en el cinema ha proliferat. Ara la tasca suprema dels cineastes és enganyar el públic. És d'això, del que se senten tan orgullosos? És això el que ens han portat cent anys d'història? Una selecció individual de trucatges de l'artista? Com mai abans, les pel·lícules superficials estan rebent tots els elogis. El resultat és àrid. Una il·lusió de realitat, una il·lusió d'amor. Per a Dogma 95 les pel·lícules no són una il·lusió.

Els avenços tecnològics d'avui ens tenen a l'expectativa de com es produirà la democratització del cinema. Per primera vegada, qualsevol persona pot fer pel·lícules. Però com més accessibles es tornen els mitjans, més important es torna la qüestió del contingut. La disciplina és la resposta. Hem de disciplinar les nostres pel·lícules, ja que el cinema individual és decadent per definició.

Dogma 95 s'oposa a la il·lusió individual del cinema i presenta una sèrie de regles conegudes com «el vot de castedat» (*The Vow of Chastity*).

A continuació hi ha les regles que van signar els quatre cineastes danesos que van llançar el manifest «Dogma 95»:

1. Els rodatges s'han de realitzar en una localització. Si un article o un objecte són necessaris per al desenvolupament de la història, cal buscar una localització on aquests ja es trobin.
 2. El so no es pot mesclar separatament de les imatges o viceversa (no es pot utilitzar música, fora que aquesta estigui gravada en el mateix lloc on es roda).
 3. La càmera s'ha de manipular amb les mans o s'ha de recolzar a l'espatlla (la pel·lícula no s'ha de rodar on hi ha la càmera, sinó que el rodatge s'ha de realitzar on hi ha la pel·lícula).
 4. La pel·lícula ha de ser en colors i la llum especial o artificial no està permesa (si la llum no és suficient per rodar una determinada escena, aquesta ha de ser eliminada o, en rigor, es pot endollar un focus simple a la càmera).
 5. Està prohibit utilitzar efectes especials o filtres de qualsevol tipus.
 6. La pel·lícula no pot tenir una acció o un desenvolupament superficials (no pot haver-hi armes ni poden ocórrer crims).
 7. Estan prohibides les alteracions de temps i/o d'espai (això vol dir que la pel·lícula s'esdevé aquí i ara).
 8. No s'accepten les pel·lícules de «gènere» (*genderfilm*).
 9. El format ha de ser el normal, de 35 mm (*academy format*).
 10. El director no ha d'aparèixer en els crèdits.
- [...].

Lars von Trier, Thomas Vinterberg, Soren Krag-Jakobsen i Kristian Levring

Tingueu en compte que dos d'aquests cineastes ja han trencat amb algunes de les seves promeses. Han rodat material en vídeo i, en el cas de *Celebració*, es va utilitzar la branca d'un arbre com a suport (o trípode) per rodar una de les escenes del film. L'única pel·lícula que de manera ortodoxa es va cenyir al manifest «Dogma 95» va ser la tercera, *Mifune*, del director Soren Krag-Jakobsen.

b) Prenent com a referència el text anterior, escriviu respostes breus a les qüestions següents, relacionades amb aquest moviment o amb el cinema en general.

b.1

— Esmenteu dos tipus de moviment de càmera que es poden produir quan aquesta està situada sobre un trípod de ròtula la base del qual es desplaça al llarg d'unes vies. [1 punt]

b.2

Els filtres per a càmeres cinematogràfiques funcionen d'una manera semblant als que s'utilitzen en fotografia.

— De quina manera actua un filtre de color sobre la llum que enregistra una càmera?

— En el llenguatge cinematogràfic convencional, què s'entén per «nit americana»? [1 punt]

b.3

— Esmenteu almenys una de les alteracions de temps i/o d'espai admeses usualment pel llenguatge cinematogràfic. [1 punt]

b.4

— Què són les pel·lícules de gènere?

— Esmenteu un mínim de quatre gèneres cinematogràfics convencionals. [1 punt]

b.5 La novena regla del manifest «Dogma» parla del format 35 mm.

— Què és una pel·lícula en format 35 mm?

— Esmenteu almenys un altre format cinematogràfic que conegueu. [1 punt]

c) Escriviu un comentari o una exposició sobre el paràgraf següent, que ja heu llegit en el text anterior.

Els avenços tecnològics d'avui ens tenen a l'expectativa de com es produirà la democratització del cinema. Per primera vegada, qualsevol persona pot fer pel·lícules. Però com més accessibles es tornen els mitjans, més important es torna la qüestió del contingut. La disciplina és la resposta. Hem de disciplinar les nostres pel·lícules, ja que el cinema individual ha de ser decadent per definició.

Podeu canalitzar el vostre text al voltant de les qüestions següents: realment qualsevol persona pot fer una pel·lícula?, en quina mesura són suficients els avenços tecnològics per fer una pel·lícula?, existeix un perill real que l'accessibilitat dels mitjans banalitzï el contingut de les pel·lícules o aquesta accessibilitat pot esdevenir un generador de múltiples expressions?, la solució a l'efectisme, la tecnològització i l'absència de continguts de gran part del cinema més comercial, passen per l'assumpció d'unes normes tan estrictes com ara les declarades pel grup Dogma?, etc. [2 punts]

Feu l'exercici 1 i escolliu una de les dues opcions (A o B) de l'exercici 2.

Noves tecnologies: la infografia

Exercici 1 [3 punts]

Responen a les preguntes següents de manera concisa:

- 1.1. Què significa digitalitzar o escanejar una imatge? [1 punt]
- 1.2. Anomeneu un dispositiu de captura de fotografia digital. [1 punt]
- 1.3. Utilitzen pel·lícules fotosensibles les càmeres digitals? Raoneu breument la vostra resposta. [1 punt]

Exercici 2 [7 punts]

OPCIÓ A

Observeu les imatges d'Aziz+Cucher, *Chris* i *María*, 1994, que us adjuntem, i responeu a continuació als apartats 1 i 2:

1. Comenteu aquests dos retrats d'Aziz+Cucher basant-vos en els valors expressius i semàntics que observeu i expliqueu amb detall quines eines i quins procediments poden haver utilitzat els autors. [4 punts]
2. El fotomuntatge, que ha estat un procediment utilitzat en la fotografia des de principis del segle XX, és un dels processos més utilitzats en la generació d'imatges digitals. Per què penseu que la fragmentació i la manipulació es fan servir tant en la fotografia digital? [3 punts]

Aziz+Cucher, *Chris*.

Aziz+Cucher, *Maria*.

OPCIÓ B

Definiu la fotografia analògica i la fotografia digital. [2 punts]

Comenteu àmpliament les diferències i les similituds entre la fotografia analògica i la fotografia digital des d'un punt de vista tècnic, processual i artístic.

[5 punts]